

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah. Velja za celo leto \$6.00 Za pol leta \$3.00 Za New York celo leto \$7.00 Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and legal holidays. 75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 66. — STEV. 66.

NEW YORK, MONDAY, MARCH 21, 1921. — PONDELJEK, 21. MARCA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

SUHAČI NA BOJNEM POHODU

PROHIBICIONISTI HOČEJO NA VSAK NAČIN PREPREČITI PROIZVAJANJE PIVA — REGULACIJE BODO NAJBRŽE ŠE TA TEDEN OBJAVLJENE.

Washington, D. C., 19. marca. — V obednici nekega hotela v North Carolina je bilo nekoč nabito obvestilo, da ne bo na mizah nikakega sadja, da ne bodo prišli gostje v skušnjavo, da bi ga jemali. Približno isto stališče zavzemajo sedaj tudi prohibicijonisti z ozirom na novo odredbo, tikajočo se zdravniško predpisane piva.

Če bo pivo predpisano v lakrskihkoli množinah za vsakega, ki je bolan, ne bo sploh nobenega piva, — je mnenje prohibicijonistov v poslanski zbornici.

Številni člani, vključno nekatere, ki so delovali za sprejem Volsteadove postave in ki so sedaj mnenja, da jo je treba pooprstiti, so izjavili, da je imel prejšnji generalni pravdnik Palmer popolnoma prav, ko je odločil, da se pivo prav tako lahko predpiše za bolnike kot žganje. Dostavili pa so, da pričakujejo z velikim strahom objavljanja regulacij, ki bodo določale način in množino piva, katerega zdravnik lahko predpiše. Te regulacije bo objavil prohibicijski urad.

Številni prohibicijski člani kongresa so napovedali, da bo dočela politika kongresa v tem oziru odvisna od regulacij, katere bo izdal prohibicijski urad. Volsteadova postava sicer omejuje množino žganja, katerega sme predpisati zdravnik, a pima nobene določbe glede piva. Vseled tega se izjavlja, da je treba postaviti amandirati v tem oziru. Prohibicijonisti so mnenja, da ni v doglednem času pričakovati nobene izpembe v določbi, da sme zdravnik predpisati pivo za vsakega vsakega deset dni. Glede piva pa se glasi, da je množina piva, katero so predpisovali zdravniki v dnevih pred prohibicijo, precej velika, kajti pivo se je naročalo na zaboje in zdravniki so smatrali tri steklenice na dan za zelo zmerno mero.

Prohibicijski uradniki so izjavili, da ne vedo kdo je razširil po deželi vest, da bo mogoče dobiti pivo na čaše pri soda-vrelih v lekarnah. Uradniki izjavljajo, da je to sploh nemogoče. Pivo bo mogoče dobiti v lekarnah le proti primernemu receptu.

V zvezi z objavo justičnega departamenta je prišlo na dan, da bo Antislonska liga obnovila svoj boj pred kongresom, da se izloči iz Volsteadove postave določbe, tikajoče se prodajanja žganja proti receptom in da bo obrnila svoje topove proti pivu. Medtem pa gre naprej boj za sedeže v justičnem komiteju, ki bo mogoče definitivno rešil vprašanje piva ter tudi skušal zamašiti vse razpoke v Volsteadovi enforcement postavi.

FRANCOZI IN ITALJANSKI DENAR.

Pariz, Francija, 17. marca. — Vspričo velikanskih izdajanj papirnatega denarja v evropskih deželah v preteklih par letih, je tudi povsem umljivo, da se je tudi strašno povečalo število ponarejenih bankovcev. To velja prav posebej glede Italije in v Franciji je italjanski papirnati denar vse preje kot dobrodošel ter od pričetka izpostavljen sumu. Tako se je pripetil večeraj v Nici dogodek v katerega so bili zapleteni trije vsa spoštovanj vredni Angleži. Ko so dospeli ti trije iz Italije v Nico, so skušali izmenjati v neki banki precejšnjo svoto v italjanskem papirnatem denarju. Svota je bila dejanski tako visoka, da so bančne oblasti informirale policijo, ki je po natančni preiskavi prišla do sklepa, da so bankovci ponarejeni. Vsi trije gospodje Angleži so morali takoj odkorakati iz svojega hotela v ječo v Nici.

Imeli so svoje listine ter se obrnili na konzulat, a sum je bil prevelik. Nato je nekemu padlo v glavo, da da preiskati bankovce od nekega izvedenca. Ta jih je proglasil pristnim. Sledila je nato ko-

medija oproščevanja po praven francoskem štilu.

Morala tega je, naj potniki, ki potujejo v Evropo, natančno pregledajo bankovce, glaseče se na take svote kot sto lir, kajti kaj lahko bi se zgodilo, da bi ta ali oni ne bil tako srečen kot je bila trojica Angležev.

DRAGULJI BIVŠIH RUSKIH PLEMITAŠEV NA PRODAJ.

Pariz, Francija, 20. marca. — Danes so bili tukaj naprodaj dragulji, last bivših ruskih carskih plemičev. Vredni so milijone in milijone dolarjev. Med njimi je bil prodan tudi slavni safir za 850,000 dolarjev. Nekli ruski baron-izgnanec je kupil za tri milijone frankov slavno tiaro velike kneginje Tatjane.

CHURCHILL JE ODPOKLICAN.

London, Anglija, 20. marca. — Sodglasno z brzojavkami, ki jih je dobil tukajšnji Daily Express, je angleški ministrski predsednik Lloyd George brzojavil ministrskemu predsedniku Winstonu Churchill, naj takoj odpotuje iz Egipta v Anglijo.

Najbrže mu namerava poveriti kako važno službo v vladi.

SODBA GENERALA NIVELLE O AMERIKI

General Nivelle pravi v svojem poročilu, da je nemška propaganda v Ameriki mnogostranska.

Paris, 19. marca. — General Nivelle je sestavil za ministrskega predsednika Brianda poročilo glede svojega zadnjega potovanja po Združenih državah in v tem poročilu je stavil svoje predloge, kako lahko Francija izboljša svoje stališče v očeh Amerikancev. Važen del tega poročila je posvečen naporom nemške propagande v Ameriki, glede katere je general Nivelle mnenja, da bi morala Francija delovati proti njej.

V pogovoru, katerega je imel poročevalce lista "Times" z generalom Nivelle, je slednji pojasnil, kako se mu je prikazovala ta nemška propaganda v Združenih državah: — Ta nemška propaganda je dobro vodena ter se poslužuje najbolj različnih sredstev, — je rekel general. — Njen namen je, ločiti narode, ki so bili zavezniki v dnevih vojne. Ob istem času pa deluje ta propaganda proti Angliji in proti Franciji. Vojna za neodvisnost in irsko vprašanje dovolj jeta nemški propagandi v Ameriki, da direktno napada Anglijo, dočim se mora glede Francije posluževati bolj indirektnih metod.

Ta kampanja je metodična, kot je vse, kar počnejo Nemci. Upošteva pred vsem psihologijo Amerikancev, katero pozna natančno ter izpreminja svoj ton soglasno s tem, če se obrača na Yankee na severu, na plantazičnike na jugu, trgovce na istoku ali farmerje na Srednjem zapadu. Prav posebno pa je ta nemška propaganda aktivna na zapadu.

Postopanje, katerega se ta propaganda največkrat poslužuje, je razpiranje napačnih vesti. Objavlja se članke, ki predstavljajo Francijo kot izkrvavljeno vsled vojnih izgub ter finančno uničeno, njene državljanke kot uporniše proti delu in sovražne vsem davkom, njeno vladno kot pogajajočo se s sovjetji kljub nasprotnim zahtevam in njeno okupacijsko armado kot obstoječo iz črnih divjakov.

Take članke sporočajo iz Evrope potom kabla posebni agenti in komentirajo jih listi, ki nimajo nobenega namena pomagati Nemčiji, ki pa na ta način pospešujejo to propagando. Redko se take članke dementira in če se to zgodi, je to nekaj dni pozneje in v obliki, ki vzbudi kar najmanj pozornosti.

General Nivelle je tudi dal par dobrih nasvetov francoskim trgovcem. Bekel je:

Trgovski odnosi med Ameriko in Francijo so ovirani vsled raznih faktorjev. Valuta ustavlja in preprečuje skoro vse francoske nakupe iz Združenih držav. Sedanje stanje valute ne koristi nikomur drugemu kot mešetarjem in bankirjem.

V Združenih državah bi morale biti mogoče še bolj kot v kak drugi deželi trgovske zveze, kakor tudi diplomatske, odvisne od pravičnosti, enostavnosti in smoternosti. Tajne kalkulacije in poskusi prevare pretresajo Amerikance ter uničujejo njih zaupanje. Na take stvari pridejo ob vsakem času ter jih ne pozabijo.

General je nato svoja priporočila na kratko orisal v naslednjih petih točkah:

Prvič: — Povečajte in pospešite medsebojne odnose med ameriškimi in francoskimi vseučilišči.

Drugič: — Izboljšajte francosko konzularno zastopstvo v Združenih državah ter rajše zaupajte zastopstvo Francije zmognim Amerikancem kot pa Francozom, Belgijcem ali Švicarjem.

Tretjič: — Organizirajte sk-

WASHINGTON ČAKA NADALJNIH RAZVOJEV

Nenadni preobrat v politiki Lenina je povzročil v Washingtonu velikansko senzacijo.

Washington, D. C., 19. marca. Objava ruskega ministr. predsednika Lenina, da sta on in njegova vlada gotova s svojo propagando za svetovno revolucijo in drugimi prejšnjimi idejami sovjetske vlade, ki so se pojavile ta-koj, ko je bil sklenjen trgovinski dogovor z Anglijo, je vzbudila danes v Washingtonu velikansko senzacijo.

Novico o preokrenitvi Lenina so dobili državni uradniki potom sporočil na newyorški "Herald". Državni in trgovski department sta takoj potom diplomatskih zvez naprosila za oficielne ugotovitve glede akcije desetega komunističnega kongresa ter novega programa Lenina.

Dočim se ni v državnem departementu objavilo nobenega oficielnega komentarja ter so si člani kabineta v splošnem pridržali umenje glede učinkovanja nove poteze Lenina, se je vendar glasila, da bo vlada v najkrajšem času objavila svoje stališče.

Trgovski tajnik Hoover se je zelo zanimal za vest, ni prikrival dejstva, da je smatral ruski položaj z ekonomskega stališča za enega najtežjih svetovnih problemov, katere je treba rešiti. Ta ideja ni prav nova trgovskemu tajniku.

Nobenega dvoma na more biti da bo predstavljala Rusija glavni predmet razprav na kabinetni seji, ki se bo vršila v torek in sicer radi zadnjega preobrata, ki se je završil v Rusiji. Na verjajni seji kabineta se je razpravljalo o vprašanju, kako postopati z ruskim zlatom, ki prihaja v deželo, vendar pa se predsednik in člani kabineta niso pečali v vprašanju mnenja ameriške vlade.

Dejanski ni prišlo do nobenega sklepa glede vprašanja, če naj se izpremeni politiko z ozirom na pošiljanje zlata iz Rusije. Prepoke pošiljanja zlata iz Rusije je bila razveljavljena od zakladniško središča poročila o pošiljatih sovjetkega zlata v New York ter druga pristanišča.

Hoover je baje izjavil, da je pretežni del ekonomskih težkoč v Evropi pripisovati industrialnemu kaosu v Rusiji in da je kaos v Rusiji manj posledica slabe transportacije in pomankanja konstruktivne podjetnosti, kot dejstvu, da nima Rusija nobenega stika z drugimi narodi. V slučaju, da bi se napravilo v Rusiji red, bi bilo tudi zelo olajšano stališče Amerike z ozirom na pomoč, katero mora nuditi Evropi.

VAŽNO ZA POTNIKE.

Četrtič: — Pošiljajte od časa do časa misije, ki bi pomagale francoski vladi in diplomaciji. Petič: — Radi gotovih zlorab vprizarjajte pozive za denarno pomoč Amerikancev le skozi Amerikance.

Kdor želi v bližnji bodočnosti potovati v stari kraj, naj se obrne na nas, da mu pošljemo vsa navodila, kako je mogoče dobiti potni list.

Kdor že ima jugoslovanski ali ameriški potni list lahko potuje kadar hoče.

Kdor pa spada v zasedeno ozemlje, in želi potovati v staro domovino, mu še vedno lahko preiskrbimo potni list, kadar pride v New York.

V vsakem oziru se obrnite na FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York

82 Cortlandt Street New York

82 Cortlandt Street New York

ANGLEŠKA KULTURA V PRAVI SVETLOBI

Velikanski poboji na Irskem. — 27 jih je umrlo v šestih bitkah. — Pričetek splošne vojne.

London, Anglija, 19. marca. — Strašne bitke so bile izvojevane v ozemlju vojnege prava na južnem Irskem tekom pretekle noči in zgodaj danes zjutraj. V 6 ločenih spopadih so čete Sinfajncev napadle kronske sile iz zasede (?) nakar so se uneli ostri boji. V kolikor so prišla poročila, je padlo 27 ljudi, ki vključujejo triinajst civilistov in štirinajst vojakov. Tri in dvajset ljudi pa je bilo ranjenih in med temi je bilo livajset civilistov.

O nadaljnjih sponadnih se poročila iz vseh delov Irske, od Belfasta pa do Skibereen. Pošte so bile oropane in mostovi razstreljeni tekom spopadov med vojaštvom in irskimi ustaši.

Dublin, Irsko, 19. marca. — V zadnjem času je bilo opaziti tendenco, da se hoče pričeti zopet z velikim izseljevanjem Ireev v Ameriko. Irsko republikanska armada pa je storila vse potrebne korake, da prepreči izseljevanje v vsakem večjem obsegu. Nekemu izseljenškemu agentu v Listelov se je zapretilo s smrtjo, če bi se nadalje preskrbeljal vozne listke za moške v starosti od šestnajstih do pet in štiridesetih let.

London, Anglija, 19. marca. — Irski katoliki so na nekem tukajšnjem velikem sestanku sprejeli resolucije, v katerih se protestira proti pastirskemu pismu kardinala Bourne, v katerem je slednji na strog način obsojal nepostavna dejanja na Irskem. Resolucije izjavljajo, da so sicer Iree verni katoliki, da pa ne pusti cerkvi vmešavati se v politične zadeve.

RAHLOČUTEN DEČKO.

V Glen Rock New Jersey se je večeraj večer obesil dvanajstletni fant William W. Smith. Zapustil je pismo, v katerem pravi: — Tjsem storil zastran tega, ker me ni povabil Mr. R. J. Townsend na svojo poroko, dočim je povabil mojega tovariša Georga Comingsa.

LJUDESKO GLASOVANJE SE MIRNO VRŠI.

Berlin, Nemčija, 20. marca. — Sem je dospelo poluradno poročilo, ki naznanja, da se ljudsko glasovanje v gornjem delu Šlezije povsem mirno vrši. Brzojavke o spopadih med angleškimi četami in Nemci niso potrjene.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvrubjemo denarna izplačila popolnoma saneljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Gariškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po Italjanski armadi. Večraj smo računali za pošiljate italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	....	\$ 2.60
100 lir	....	\$ 4.60
300 lir	....	\$12.90
500 lir	....	\$21.50
1000 lir	....	\$42.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam pošlani denar doseže v roke.

Denar nam je pošlati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York

ZNAČILEN PREOBRAZ V RUSIJI

LENIN SE JE OBRNIL PROČ OD KOMUNIZMA TER IZJAVIL V OPRAVIČILO SVOJEGA NASTOPA, DA JE POTREBEN INOZEMSKI KAPITAL ZA OHRANITEV DEŽELE, ČEPRAV NE BO KONTROLIRAL VLADE.

Reval, 19. marca. — Pri objavi, da se odpoveduje komunizmu ter propagande za svetovno revolucijo od strani proletarijata, je Nikola Lenin, sovjetski ministrski predsednik ravno kar pojasnil desetemu komunističnemu kongresu v Moskvi, da moskovska vlada ne bo mogla obstajati, če se tega ne bo storilo.

Če si ne bomo vzeli k srcu nauka, katerega smo se naučili in če ne bomo napravili tega zborovanja kot obratno točko v naši ekonomski politiki, za obratno točko proti višku enotnosti proletarijat, bodo govorili o naš žalostne besede, — je rekel Lenin komunističnim delegatom.

Teokom kongresa ter neposredno pred njim, je imel Lenin pet različnih govorov, v katerih se je lotil naloge, da pojasni izpembe v sovjetski politiki, — izpembe, ki so tem bolj značilne, ker padajo v isti čas, ko se je izpremenilo celo boljševisko stališče napram ostalemu svetu.

Prvo priznanje, katero je napravil Lenin, — priznanje, ki je temelj vzroka za izpembe v politiki moskovske vlade, — se je glasila, da je definitivno uvidel nemožnost svetovne revolucije, katere je preje propagiral.

Izjavil je, da revolucionarne strauke v vseh deželah naraščajo in da postaja ekonomska kriza v Evropi vedno večja.

Rekel pa je nadalje: — Če pa bi mislili, da bomo takoj dobili pomoč v obliki trdnog ustanovljene proletarske svetovne revolucije, bi bili norci.

Na kongresu je bila skupina, ki je skušala kritizirati Leninovo politiko z ozirom na podeljevanje koncesij za tuje. Ti ljudje so trdili: — Mi smo vržli ven svoje lastne kapitaliste in sedaj hočejo utvresti v deželo tuje. Tem nasprotnikom je Lenin odgovoril na naslednji način:

Obstaja razlika med ruskimi kapitalisti, ki kontrolirajo vladno ter inozemskimi kapitalisti, ki ne kontrolirajo vlade. Podeljevanje koncesij za tuji kapital je potrebno, kajti s svojimi jasnimi silami nismo v stanu postaviti na noge našo opustošeno deželo, brez opreme in tehnične pomoči od zunaj. Enostavno uvažanje materijala ne zadostuje.

Pogajanja z nekaterimi največjimi svetovnimi trusti so se pričela. Seveda niso pripravljeni nuditi nam svojo službo iz ljubezli, temveč hočejo to storiti radi neizmernih dobičkov. To nam bo prišlo zelo drago. Tehnično izboljšanje pa je neobhodno potrebno.

To je bilo jasno priznanje od strani Lenina, da domačega uničenja ni mogoče popraviti z revolucijo v drugih deželah; da je prva naloga ekonomska restavracija Rusije in da je slednja mogoča le s pomočjo inozemskega kapitala.

Debata je usahnula kot usahne cvetka v suhih letih. Edina opozicija je prišla uz ust romantične madame Kolontaj ter iz ust nevaževanega sindikalista Šalpriкова, ki je proti tedeni moskovske vlade, da se daje koncesije inozemskim kapitalistom in poslovdjem in ki zahteva, naj javno ekonomijo kontrolira skupščina, sestavljena izključno iz producentov.

V nekem pamfletu, katerega so izdali opozicijonci, izjavljajo slednji, da predstavljajo delavce, ki so proti sedanjim tendenci vlade, ki se je pričela pomikati od leve proti desnici. Kongres kot tak pa je storil, kar je želel Lenin. Opozoril je na nevarnosti zastarelih tendene ter majhne opozicije in tem opozicijoncem je veljal njegov poziv, da je treba napraviti ta kongres za obratno točko v smeri proti največji enotnosti proletarijata, če nočejo, da bi se govorilo o njih žalostne besede.

Lenin je rekel, da je teoretična naloga proletarijata v takih deželah kot je Rusija dovesti do stopnjevite izpembe od industrije v malem do one v velikem obsegu in da je kaj takega mogoče le v slučaju, če je velika industrija v dobrem redu in v stanu dajati malim poljedelcem vse, kar potrebujejo pri njih produktivnem delu. Ob istem času je pojasnil prednosti kooperativnega dela.

V veliki poljedelski deželi, kjer obstaja slaba komunikacija preko velikanskih razdalj, se mora vzeti kot samoposobi umevno, da mora obstajati gotova prostost trgovine v lokalnem obsegu med krajevnim poljedelstvom in krajevno industrijo. Mi lahko dovolimo krajevno prosto trgovino, ne da bi uničili politični upliv proletarijata.

To je bil pričetek takozvanega strategičnega umikanja Lenina. Sel pa je celo še dalje kot to ter izjavil, da se mora nanovo razmisljati o vprašanju kmečkih kooperativnih zdruvg, da se jim da večjo prostost ter napravi konec državnemu monopolu na žito.

Ta monopol je najboljši s stališča socializma, — je rekel, — a v kmečki deželi, kot tradicionalno odredbo, je treba rabiti sistem obdajanja in proste trgovine.

Lenin je rekel, da bo pomenjala prosta trgovina bodrilo za kmete, da obdelajo več polja in razširijo svojo industrijo.

Na ta način bomo odpravili odnose med proletarijatom ter kmečkimi slojem, — je rekel.

Arthur Ransome dobro znan angleški pisatelj in potovalec, ki je bil navzoč na kongresu in ki je ravno kar dospel v Reval iz Moskve, je rekel poročevalcu newyorškega Herald, da je zmagal Lenin z vsakim predlogom, katerega je stavil. Ransome je rekel, da je značil kongres eno največjih obratnih točk v ruski revoluciji.

Lenin, — je rekel Mr. Ransome, — ne spoznava le potrebe, da se spravi velike kapitaliste iz Anglije, Amerike in Nemčije v Rusijo, temveč tudi potrebo, da sklene mir z majhnimi kapitalisti v svoji lastni deželi, — majhnimi kapitalisti, ki predstavljajo jedro one Rusije, ki je v sedanjem času sploh še v stanu kaj proizvajati.

TROCKI JE DAL USMRTITI USTAŠKE GLAVARJE. minister Trocki je dal pomoriti vse ustaške voditelje.

VOČERAJŠNJI DAN — NAJBOLJ VROČ V 49. LETIH.

Ze devetinštrideset let ni bilo dne 20. marca tako vroče v New Yorku kot je bilo večeraj. Temperature je znašala 75 stopinj.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)
 Owned and Published by
SLOVENIO PUBLISHING COMPANY
 (a corporation)
 FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.
 Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan (vzame) nedeljo in praznikov.
 Za celo leto velja list za Ameriko \$7.50 Za New York za celo leto \$7.50
 Za pol leta \$3.50 Za cel svet \$7.00
 Za četrt leta \$1.50 Za cel svet \$3.50

GLAS NARODA
 (Voice of the People)
 Issued every day except Sundays and Holidays.
 Subscription yearly \$6.00

Advertisement on agreement

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne objavljajo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivalnost naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
 Telephone: Cortlandt 2876

Popularen zavratni umor.

Noben umor v zadnjih mesecih ni mogel biti vir tako splešnega zadovoljstva kot je bilo uničenje Talaat paše v Berlinu od strani nekega armenskega dijaka, po imenu Salamon Telirian. Noben drugi, mogoče z izjemo Enver paše, ni bil mogel zaslužiti tako splešnega obojanja kot ravno on. Pričenši kot ubog, ali vsaj kot obkurnen deček, je Talaat pokazal tekom svoje karijere, da je celo v starem turškem cesarstvu mogoče dvigniti se. Svoje aktivno življenje je pričel kot reformator, poln visokih idealov ter visokodonečih fraz, strasno hrepeneč po tem, da prinese svoji domaći deželi sadove demokracije. Hotel je, da bodo vsi Turki prosti in enaki in da bo dom vsakega Turka tudi njegov grad. Nasprotoval je vsakemu tiranstvu in vsaki korupciji.

Nesreča pa je hotela, da je bil on s svojimi tovariši vred uspešen še predno je bil popolnoma pripravljen za to in ni trajalo dolgo časa, ko so on in njegovi tovariši zavratno morili svoje politične nasprotnike ter korumpirali praznosodje na priljubljeni stari turški način. Tak je bil razvoj takozvanih Mladoturkov, v kojih odkritosrčnost so liberalni sloji v zapadnih narodih na tako naiven in otročji način verovali. Ko se je pričela zadnja evropska vojna, so bili Mladoturki že na strani Nemčije in ko je prišel zanje čas, da dejanski sami posežejo v vojno, so nameravali, z odobrenjem nemškega kaiserja, proglasiti sveto vojno proti vsem krščanskim silam, — seveda z izjemo Nemčije, ki ni spadala pod to zaglavje. Armenska je stala na poti in s krvavo doslednostjo in korenitostjo so spravili s sveta toliko Armencev kot so jih mogli dobiti v svoje roke, nekatere z mečem, druge s stradanjem in še nadaljne z izčrpanjem s pomočjo dolgih, foreiranih pohodov preko pučev.

Pri tem delu je bil Talaat paša na odličnem način součeležen. Poroča se, da so se nahajali med žrtvami tudi člani družine Salomona Teliriana, njegovega morileca in osvobodnika. Enver paša, kojega roke so se bolj omadeževane s krvjo, je istotako pribežnik v Berlinu. Človek upa, da ne bodo Armenci ubili tudi Enverja. Človek skuša vsaj upati, da ga ne bodo, a to upanje se mu ne posreči vedno. Smisel za pravico je okaljena, če čita človek enega in istega dne o usmrčenju mladih Ircev, ki niso izvršili nobenega civilnega zločina in o luksurijsnem življenju morilcev tisočev in tisočev nedolžnih ljudi, ki si niso mogli in znali pomagati, čeprav je to luksurijsno življenje izpostavljeni napadom "nepostavnih" zavratnih morilcev.

Na delu proti Nemčiji.

Francoski ministrski predsednik Briand je v svojem govoru pred poslansko zbornico v terek izustil pripombo, o kateri bi se moralo skrbno razmišljati v Nemčiji, čeprav se kaj takega najbrž ne bo zgodilo. — Nemški narod, — je rekel, — mora razumeti, da delo njih voditelji, ki skušajo ocajniti zavezništvo, proti Nemčiji.

Ti voditelji, med katerimi je Hugo Stinnes mogoče najmočnejši, a gotovo najbogatejši ter izza konference v Spa priznani voditelji skupine, — so koncentrirali kontrolo nad nemško industrijo ter omejili dobičke te industrije na zelo omejen krog. Današnja Nemčija, če moremo vrjeti poročilom inozemskih opazovalcev, je v večji meri paradiz bogatega človeka kot je bila kedaj katera druga dežela v industrijalni dobi. Razmere med masami pa so izdatno slabše kot so bile pred vojno. Prvikrat v zgodovini je bila udeležena teorija Karila Marxa, imenovana Veredelungsteorie.

Politika teh voditeljev je ohraniti bogastvo Nemčije zase same, mesto da bi se porabilo del tega bogastva za popravilo škode, katero je storila Nemčija. Če bodo vstrajali pri svojem doseganju toku, bo veliko nezaposlenosti in bede. Ekonomsko življenje Nemčije, ki se je pričelo na tako sijajen način, da je bilo videti mogoče, da bo nemška prosperiteta vstrajala skozi naslednja desetletja kljub plačarju velike vojne odškodnine, bo ustavljena. Če Nemci ne bodo očeti plačati, ne morejo pričakovati, da bodo Francozi opustili svoje zahteve ter pustili Nemčiji da postane bogata, ne da bi skušali prisiliti Nemčijo k plačanju.

Ti voditelji so že dejanski uničili tako vero v dobre namene nemškega naroda kot je še obstajala pred enim letom. Njih postopanje pa bo tudi, preje ali sleje, dovedlo neizogibno do nadaljnjega vojne. Ali hočejo mase nemškega naroda kaj takega?

Najbrž ne, če pa bo prišla vojna, bo prav tako lahko kot je bilo leta 1914 predstaviti jo nemškemu narodu kot hudobno inznajdno zavistnih sosedov. Po štirih letih in pol vojne ter po dveh letih neke vrste demokracije, vrjame nemški narod se vedno vse, kar se mu pove. Neko poročilo na newyorški "Times" meče dobro luč na nunenja, delavskih mas v poreskih mestih. Radikalni voditelji priznavajo, da bi zavezništvo najbrž sprejeli primerno poudbo, stavlje osvete ter čuti, da je prvi korak proti temu združena Nemčija. Za to igrajo sedaj ter so uspešni.

Neprestana propaganda, pripoveduje delavcem v poreskem ozemlju, da bo krivda Francozov, ne pa mož, ki so zamikali plačanje vojne odškodnine, če bodo odpadla in izostala naročila in če bodo tvornice pričela zapirati svoja vrata.

Celo dr. Simons, ki je včasih drugače videti edini pametni človek v narodu, ki hoče ustrajati v zmoti, je povedal Briandu, da Nemčija ni bila poražena v vojni. Rekel je, da če bi bila poražena in če bi ji zmuzgalei naložili kazni, da bi bilo to pravično, kajti poraženi nimajo nikakih pravic. Ta prava nemška doktrina, katero so spravili Nemci na dan ob sedanjem času, nam kaže, da so Nemci še vedno isti, kot so bili. Dokler pa bodo ostali isti kot so bili, je malo upanja na mir in pravico v Evropi. Voditelji, ki skušajo ocajniti zavezništvo, prepričujejo ostali svet, da se ne more nemškemu narodu zapeti nič več kot možem, ki so vladali Nemčiji leta 1914.

Dopisi

Josephine, Pa.

Ker sem prepričan, da ni bilo še nobenega dopisa iz te naselbine, sem sklenil napisati par vrstic.

Tukaj gre slaba z delom in ne želim nikomur, da bi hodil sem. Slovence ni skoraj nobenega. Najprej sem bil sam, sedaj pa sem dobil še nekega popotnika, da se nekoliko razveseliva ter preganjava dolgečas. Za srkati nimamo drugega kot spomladanski zrak, no, pa je tudi dober, če ni dru.

Pred kratkim je bila dospela sem neka rožica iz starega kraja. Ko si je malo ogledala okolico, jo je takoj popihala, kajti tukaj ji ni prijalo. Za njo sta prišli še dve. Mladeniči, dobro premislite, predno se poročite. Posebno oni, ki jih naračujete iz starega kraja, kajti že marsikateri se je pokesal.

Jaz ne vem, če bom tukaj ostal. Vse bi bilo dobro, če bi se nekoliko razmere izboljšale, toda zaenkrat še nič ne kaže.

Naročnik.

Grand Haven, Mich.

Vsem onim cenjenim rojakom, kateri so me pismeno vprašali glede dela, plače in drugih razmer v takojšnjem mestu, odgovorjam tem potom, ker vsakemu posebej mi ni mogoče, da se sedaj, kakor sem že zadnjič poročal, tudi tu slabo dela. Največja tovarna x tem mestu, to je strojarna, je za polovico znižala prejšnjo plačo, tako da danes navadnih delavcev zasluži od 25 do 30 centov na uro. Druge tovarne, katerih

je skupno le 12 v tem mestu, so znižale plače od 10 do 20 od sto. Nikjer pa ne sprejemajo novih delavcev. Povsod sem dobil priporočila la poznejši čas.

Kar se tiče zemlje in nje cene, bodisi v mestu ali izven mesta, ni predraga. V mestu se dobi zemljišče (lot) na lepem prostoru za \$200—300. Zemlja na farmah se eni od \$50 naprej za akre. Torej kdor izmed cenjenih rojakov ima veselje do farme in poleg tega še par tisočakov, si lahko tu kupi farmo. Svetujem pa vsem onim rojakom, kateri nimate skupno z vašo družino veselja do farme, temveč vas k temu sili sedanjí slabi delavski položaj, ostanite na svojem mestu, kajti življenje na farmi je vse kaj drugega, kot si ga predstavljajo neizkušeni rojaki po mestih, med katere spadam tudi jaz. Navadno tak neizkušeni, zraven pa še neprevidni t. j. posili farmer navadno slabo shaja. Kdor pa ima resno voljo in veselje do farme skupno z ostalo svojno družino, temu svetujem, le pogumno naprej, čepravno je malo denarja pri roki. Tem velja resnični izrek: farmer živi vse!

Toliko v odgovor vsem cenjenim rojakom, kateri so me že ali bi še radi vprašali glede dela in drugih reči. Ako kateri izmed rojakov želi natančneje poznati ta kraj, naj me osebno obišče in jaz mu bom po svoji moči pomagal z dobrim nasvetom in z mojo lastno skušnjo. Na pismena vprašanja pa ne odgovorjam več, ker za to nimam časa. Pozdrav!

Joseph Zura.

Iz Slovenije.

Tihotapcem odvzet plen.

Iz Škofje Loke poročajo: Pred kratkim je imelo orožništvo v Poljanah izredno srečo. V treh za porednih dneh so odvzeli tihotapcem za Blegošem osem glav živine, ki je bila namenjena čez čez. Tri dni in tri noči so bili neprestano na preži na tihotapec. Največjo zaslugu ima titul narednik [Šaj], ki je na nadvse zvit način speljal tihotapec na led. V naslednji noči so tihotapec ukradli iz hleva, kjer je bila odvzeta živina spravljena, zopet dve od teh goved in ju odpeljali brez sledu ne ve se kam. Zadnji čas se ravno za Blegošem in čez Blegoš spravlja največ živine čez mejo. Najzlastost zvezo z okrajnimi cestami se zgradi na obeh bregovih Mure nove ceste. Težkoče dela dobava cementa. Upati je, da bo nov most že septembra t. l. otvoren.

Kriza v čevljarstvu obrti.

Iz Tržiča poročajo: Tovarna Malty je naznanila delavstvu čevljarne, da bo odpustila večje število delavstva in obdržala le okrog deset delavcev. Odpušeni bodo najstarejši delavci in delavke. Pričakovati bi bilo od vlade, da se zavzame za delavstvo in da izposluje pri tovarnarju polno podporo za čas brezposelnosti.

Most čez Muro.

Gradnja novega mostu čez Muro pri Veržuju napreduje. Započeli so ga preko 100 delavcev, večje delo pa bodo prevzeli Prekmurci. Dovažajo se velike množine lesa iz prekmurških gozdov. Most bo lesen. Za zvezo z okrajnimi cestami se zgradi na obeh bregovih Mure nove ceste. Težkoče dela dobava cementa. Upati je, da bo nov most že septembra t. l. otvoren.

Železnica Murska Sobota-Ormož.

Ministrstvo za promet je dovolilo, da se prične trasiranje železniške proge Murska Sobota-Ljutomer-Veličane-Ormož. Sedel teličnega urada za izvedbo teh del je v Ljutomeru. Trasiranje se prične že spomladi.

Črne kože in legar.

Legar in deloma tudi črne kože se širijo v Savinjski dolini, osobito v Lučah. Umrlo je dosedaj že 13 ljudi na legarju.

Ustavljena kazenska preiskava.

Državno pravdnštvo je ustavilo kazensko preiskavo proti poštenemu računskemu uradniku Lassbacherju ml. v Ljubljani, ki je bil svoječasno ovaden, da si je ob priliki sprejela uradniških mesečnih plač za računski oddelki na podlagi ponarejenih računskih izkazov hotel prilastiti svoto 10,000 K. Tekom preiskave se je dognala njegova popolna nedolžnost. Vsekakor je zagonetno, kdo je zelo herodno ponaredil računske izkaze plač.

Dr. Leskovar contra dr. Irgoliču.

Iz Maribora poročajo: Dr. Leskovar je pred kratkim tožil dr. Irgoliča radi mariborske mestne branilnice. Ker mu namreč ni hotel dr. Irgolič izročiti takoj posle ko je prišla na krmilo klerikalna stranka, ga je dr. Leskovar kot vladni komisar denunciral, da obstoja nevarnost, da se izmestne branilnice dvigne šest milijonov kron. Nato je dr. Irgolič izjavil, da je to grda laž. Za to izjavo ga je dr. Leskovar tožil, a je sodišče dr. Irgoliča oprostilo. Dr. Leskovar je prijavil vzklik in je bil dr. Irgolič pri sedanjih vzklicih razpravi obojen na 50 K globe, ker je smatralo vzklicno sodišče celo

Peter Zgaga

Tudi može z najlepšimi očmi škilijo — — — za drugimi žen-skami.

Potepuh se je hotel izmazati iz hotela, ne da bi plačal za prenočišče. Pa ga vstavi gospodar rekoč:

— Prej ne boste šli iz tega hotela, dokler ne boste plačali.

— Hvala Bogu, — je zavzdihnil sami pri sebi — po dolgih letih sem vendarte dospel do stalneka stanovanja.

— Daj, da ti poljubljam tvoje solze — je vzkliknil goreči mladenič žareče, se sklonil k svojem dekletu ter mu začel poljubovati oči.

Toda solze so tekle in tekle. Čimbolj je poljubljajl temveč jih je bilo.

— Ne morem ti vstaviti solza — je rekel — kaj je vendar to? — Vrjame, da ne, — je odvrnila — ker imam nahod. Toda je nadaljnj s treatmentom.

Vodstvo neke slovenske politične organizacije prihaja polagama, polagama do spoznanja.

Ko gledam vse to in čitam vse to, mi pride na misel naslednje:

Dva rokaja sta hodila po treki. Naslednjega dne je pa že vodil coroner preiskavo.

In rojak Jetrč je pričal:

— Jaz in Jože sva hodila po treki. Zasišal sem zvonec ter stopil na stran. Vlak je šel z bliskovito naglieo mimo mene. Jaz nazaj na treko ter naprej. Naenkrat opazim Jožetov klobuk. Grem dalje in vidim Jožetovo nogo. In še dalje — vidim Jožetovo roko. Malo pozneje zagledam Jožetovo glavo ter mislim sam pri sebi: — Prokleta, kaj pa je pravzaprav z Jožetom?

Ali je politika izpremenila značaj, ali je pa breznačajnost izpremenila politiko?

Onemu rojaku, ki me je vprašal za informacijo, če je prav "precednik" ali "predsednik", naznanjam, da je dotični mož, kadar vodi sejo, predsednik, kadar pa v kleti kaj fretari, je pa precednik.

Prva beseda pride od glagola sedeti, druga pa od glagola cediti.

Možak, ki z velikanskim navdušenjem prorokuje jutrišnji dan, je ravnokar izdal današnjega.

Gospodinja vpraša novo perico: — Kako se pišete? — Ana Jazbee. — Stari? — Andrej Jazbee.

Ali mi lahko poveste naslov onega gospoda, pri katerem ste zadnje delali? — je vprašal gospodar delomrzneča, ki se mu je ponujal v službo.

— Žal ne morem, — je odvrnil — on je že pred desetimi leti umrl.

Poznam rojaka, ki je strašno pozabljiv in raztresen. Njegova hči je v Clevelandu, in zadnjič mu je brzojavila, da je dobila otroka.

Vi bi ga videli, kako jezen in razburjen je stopical naokrog. Ne smete si misliti, da ni bilo kaj v redu. Otrok je bil postaven sad sedmega svetega zakramenta.

In ko so ga vprašali, zakaj je tako jezen, se je zadržal:

— Zlodja vendar; hči mi brzojavila, da je rodila otroka. Ni pa povedala, če fanta ali punco. Sedaj ne vem, če sem postal stari oče ali stara mati.

zadevo za privatno, ne pa kot prvo sodišče kot uradno zadevo.

Dobro so se zagovarjali pred deželnim sodiščem v Ljubljani ključavničar Karel Marcell, čevljarški pomočnik Leopold Kovač in kovaški pomočnik Fran Ianki, ki so se naučili nastopati pred sodiščem pri poslušanju protrednih razprav. Obtoženi so bili, da so vzele stavbinski tvrdki Kasal 250 kg betonskega železa, in katero sta prodala Marcell in Kovač po posredovanju Ivana Zorka 100 kg Vojnoviču, ostalo železo pa Josipu Kunsterju. Marcell in

Jugoslovanska Katol. Jednosta
 Ustanovljena 1. 1898
 Inkorporirana 1. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
 Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Avenue, Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
 Blagajnik neizplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
 Dr. JOS. P. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
 MAX KERŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
 MOHOR MLADIČ, 2903 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 FRANK ŠKRABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Poročni odbor:
 LEONARD SLABODNIK, Box 450, Ely, Minn.
 GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
 FRANK ZORICH, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:
 VALENTIN PIRC, 319 Meadow Ave., Rocdale, Joliet, Ill.
 PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
 JOSIP STERLE, 464 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
 ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "GLAS NARODA".

Vse stvari, tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljate naj se pošiljajo na glavne tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8. člani ali članicami.

Kovač sta ukradla v kolinski tovarni tudi dve bali strešne lepene, s katero je pokrila branjevka Prek svojo lopo; dalje je Marcell ukradel malo pečico sodavničarju Moretu, katero je prodal Prekovi. Marcell in Kovač sta priznala, kar sta storila in dolžila Lunko sokrivde, kar je pa ta odločno zanikaval. Sodišče je Lunko oprostilo. Marcellu pa prisodilo sedem in Kovaču osem mesecev težke ječe.

Roparski napad na železničarja. Dne 31. januarja se je pripeljal kurjač državne železnice Ivan Grilj iz Zagreba v Kresnice, od tam je šel domov proti Moravčan. Blizu Vehovceve gostilne so se mu pridružili trije fantje, ki so zahtevali od Grilja denarja. Ko je odgovoril, da ga nima, so ga fantje prijeli ter vrgli na tla in mu vzeli listnico, v kateri je imel 1900 K denarja. Roparji so mu še zagrozili, da ga bodo ubili, ako bo klical na pomoč ter so nato izginili neznanu kam.

Slika o mladih razbojnikih in vlomilcih. Orožniki v Kamniku so po daljših poizvedovanjih izsledili mlado tolovajsko družbo, ki se je pridno vezbala v raznih vlomih, tatvinah in celo ropih. So to štirje mladeniči v starosti 16—18 let, ki so skoro leto dni po malem v Kamniku in okolici izvajali razne tatvine, vleme in rope. Zanimivo pa je, da so se ti tolovaji zadovoljili z zelo malimi zneski. Sprva so denar pobirali iz pušic raznih kapelje, potem so kradli kokoši, dalje sovomili v vilo Maksa Debeve, odkoder pa so odnesli le neko malenkost. Lenarčiču pa so ukradli celo lepega belega mačka, ga ubili in hoteli kožo prodati. Neki deklici so s silo ugrabili malo Miklavževu darilo. Mladi tolovaji so kaj radi poslušali stare vojake-frontarje, ki so se pomenikovali o ropih in ubojih na fronti.

Poškodbe in nesreče. Kovinar Matevž Tekavec je na pepelnico pozno zvečer ob svitu baklje pokopaval "pusta" v Zeleni jami". Po nesreči mu je priletel ogorek baklje v prilepljeno dolgo brado iz predvija. Bil je takoj ves v ognju. Težko poškodovanega so pripeljali v bolnišnico. Strojevodja Alojzij Lipicer je na kolodvoru v Kamniku padel s stroja in se je težko poškodoval na glavi. Pripeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

Mesar Anton Brule na Sv. Jakobu trgu v Ljubljani se je z desno roko nabodel na klin, ko je prekladal meso. Poškodba je precej težka.

Marjana Konstantin iz Škofje Loke, blagajničarka pri "Slonu" v Ljubljani, je 6. febr. spodrsnila v kuhinji ter tako nesrečno padla, da si je izpahnila desno roko. Sprejeli so jo v bolnišnico.

Roparski umor. Dne 11. febr. je bila umorjena in oropana Ivana Možina v Dalniji vasi št. 15. Ropar je prišel,

predno se je podala nesrečnica povivat, od zadnje strani hiše skozi kuhinjo v vežo, v kateri je moral srečati nesrečnico, ki mu je prišla z lučjo nasproti. Napadalec jo je najbrže z vojaškimi bodalom večkrat zabodel v vrat, nakar je Možina padla in umrla. Morilec je šel nato v sobo k postelji in je brskalo po denarju. Pustil je tam hranilno knjizico, v kateri je bilo 3000 kron denarja, odnesel je pa približno 5600 kron. Drugih reči ropar ni odnesel. Po izvršenem umoru je bežal morilec po travniku do železniške proge, od tam je šel proti Ljubljani. Zločin je odkrila postarka umorneje frančiška Groznik, ker se ji je čudno zdelo, da Možinove ni na izprehled. Ko je prišla v hišo, jo je našla ležati v veži z glavo na sobnem pragu v njeni krvi.

Volčja nevarnost. Iz Kofevja poročajo: Gozdar Auerspergovega revirja v občini Koprivnik je ustrelil 9. februarja 44 kg težkega volka. V občini Koče-Gotenice je pa bila zastreljena volkulja, ki so jo šele po nekaj tednih našli. Ležala je že tako dolgo v gozdu, da so jo lisice že skoraj popolnoma snedli. Odbor za pokončenje volkov je dal za vsako žival 1500 kron nagrade. Ko je zadnji sneg zapadel, so lovci po sledovih "dognali, da se klati še najmanj 15 volkov po kočevskih gozdovih. Zatekajo se seveda tudi v sosednje šume. Napravili so že mnogo škodet med divjačino, kakor tudi knetom, ki jim trgajo drobnico. Velika nevarnost je tudi za ljudi, ki morajo skozi kočevske šume hoditi. V nekatereh krajih stariši le še s težavo spravijo otroke v šolo.

Tatvina na pošti. Dne 2. februarja okoli polnočnega je izginilo iz odprte pošne blagajne 12,000 kron na pošti v Gradovem pri Cerknici. Poštna upraviteljica gđ. Jožica Bizal je šele pri zaključku zapazila primanjkljaj. Javila je naslednjega dne orožnikom v Cerknici zadevo. Orožniki so takoj začeli poizvedovati za storištem in so aretirali 31-letnega Ljudevita Bavdeka, mizararskega pomočnika, ki je stanoval v hiši poštnega urada. Bavdek je zlasti sumljiv ter tatvine, ker je na Blokah v Novi vasi v Lavričevi gostilni skušal zamenjati dinarski tisočak.

Kje se nahaja moj brat PETER MATKOVIC? Prosim cenjene rojake, ako kateri ve za njegov naslov, naj mi ga blagovoli naznani, ker že 3 leta ne vem, kje se nahaja; ako pa sam čita te vrstice, naj se mi sam javi.— John Matkovic, 124 W. Spruce Street, Chisholm, Minn.

(18-21-3)

POZOR, ČEVLJARJI!

Dobra prilika se nuči, katerega vesel čevljarstvo, prodam, ker grem v stari kraj. Za vsa pojasnila se obrnite na: John Terria, Box 265, Greenwood, Wis.

(15-21-3)

Izčiščenje Ellis Islanda - velikansko delo.

Poroča Oliver Hueffer,

Če ste obiskali Ellis Island pred enim letom ali pred šestimi meseci, bi si lahko izbrali otok kot dovršen vzgled, kako se ne sme storiti kakšne stvari.

Našli bi tla polna masčobe in polita z vodo. Našli bi moške, ženske in otroke, stisnjene skupaj brez vsakega primernega nadzorstva. Našli bi komecne mogoče najlažšo stvar v vsakem javnem zavodu, — zaklenjena vrata po celnem posloppju.

Treba se je spomniti, da so zaklenjena vrata znamenje stvari, katero se mora skriti. Če bi rekli, naj odpró vrata ali naj pomijejo tla, bi dobili enega izmed dveh odgovorov: — Tega nisimo storili. — Ali pa: — To je vse radi vojne. — Vse storije, katere se je pisalo glede tega otoka, izvirajo brez dvoma iz onih dni. Sedaj pa je le malo vzroka za solze, vsaj v kolikor je prizadeta uprava.

Sedanji komisar razume svojo stvar. Človeško bitje, ki razume, pa je med današnjimi uradniki kaj redka prikazen. Ker je človečanski, razume, da so priseljenci, katere ima v oskrbi, človeška bitja in mora misliti, da je bil njegov način, kako približati se temu problemu, naslednji: — Če bi bil jaz zadržan na tem otoku, kaj bi potreboval, da se čutim zadovoljnim in da ne mislim, da sem obsojen kriminalce? Hotel bi na primer čistost.

Obrnil bi se malo okrog ter storil svoje korake, da napravi kraj čistim. — Hotel bi tudi nekaj razvedrila, da lahko prenesem dolgo ure čakanja. Nato bi mislil, kako bi preskrbel ljudem razvedrila. Tako bi se lahko dalo navesti še dosti stvari.

Če bi imel jaz kaj besede, bi sploh izbrl otok s površja zemlje. Popolnoma nesposoben je za svoj sedanji namen in to brez oziroma na to, kakšen je bil pred 20 leti, ko je prevzel službo Castle Gardena, ko je bilo priseljevanje omejeno ter se ga je lahko kontroliralo. Danes ni otok niti štirikrat premajhen za namen, katere

Bila je Velika noč... Prejel sem pismo — da bi ne prejel enakega nikdar več iz nobenih rok! Pismo je bilo pisano z velikimi črkami, vse črke so bile s šivanko prebodene. Pisano je bilo samo na ene strani, ker na obeh sploh ni bilo mogoče. Pismo je bilo kratko: Razen običajnega uvoda in konea se je glasilo približno tako-le:

Usmiljena sestra mi je čitala iz nekega časopisa Vaše ime. Tedaj sem se spomnil svojega učitelja. Jaz sem slep. Raje bi bil mrtev. Spomnite se nas v domovini.

Vaš F. S. Pismo sem odložil nem in tih. Potopil sem se v svoje spomine za par let nazaj. Učencev s takim imenom je bilo več. Spomnil sem se razglednice, ki mi jo je poslal vojak s soške fronte in ki se je odlikovala po svoji lepi pisavi, tedaj sem se domislil Franceta, enega svojih najboljših učencev. Bil je pravi.

Sedel je v prvi klopi v šoli. Takoj prvi dan, ko sem prestopil prag razreda in ga zagledal pred seboj, je napravil name dober utis. Sedel je nepremično in gledal vame s svojimi velikimi očmi ter poliral vsako besedo, ki jo je slišal.

Amtrak tiste njegove velike, črne oči mi niso hotele iz spomina. Njih krasoto in globokost ne popisuje nobeno pero; te so bile pravo nasprotje vsega, kar je bilo na njem. Ko sem nekoč vprašal nadučitelja, odkod ima ta fant tako krasne oči, mi je odgovoril kratko: Njegova mati je bila orientalka (jutrovka).

Naše življenje je večna selitev in vedna ločitev, zato sem pozabil na Franceta in na njegove oči. Potovanje me je privedlo v nekdanjo, tako ljubo vas. Obiskal sem svoje znance in eni so me sprejeli s toplimi besedami, drugi pa z mrzlimi rokami. Res je, tekem let postanejo tudi vroča sreča lila, in tudi gorke roke mrzle.

Tedaj sem se spomnil Franceta. Vprašal sem, če se je že vrnil iz bolnišnice, in izvedel sem, da je doma pri svoji materi, da je slep in da plete kosarice.

To mi je zadostovalo. Na koncu vasi je stala mala hišica, dobro znana iz poprejšnjih let. Še sem se spominjal, da je pred hišo stala lesena miza, nad katero se je razprostirala mogočnobrajda. Ta vinska trta je bila ponos domače hiše. Oba — oče in sin — sta trto obrezavala vsako leto, in rodila je žlahten sad. Očeta je vzela nesreča na železnici in ostala sta pri hiši le mati in sin.

France je bil sklenil, da pojde čez morje, da bi plačal hišne dolgove, pa je bil pokličen v vojno. Mati je ostala zapuščena, kot je bila zapuščena trta, ki ni več rodila.

Približal sem se vasi in zagledal Francetovo kočjo. Vse je bilo kot nekdanj, le zelenja ni bilo več pred hišo; vedel sem takoj, da se je trta posušila.

Sklepal sem z gotovostjo, da bo France dona. Z neznanim strahom sem se bližal kočji. Bal sem se svidenja. Pri takih prilikah mi je najljubše, da ni ljudi pričujočih — in tega sem si bil v svesti, ker se je nagibal dan in so bili vsi ljudje na polju.

Ko pridem v vas, vidim, da je skoro prazna. Približam se s tihiimi koraki Francetovi kočji. Črno se mi je zdelo, da sem se tega svidenja bal kot še nobenega o življenju.

Ko stojim za vogalom sosednje hiše, zaslišim glas ceter. Vedel sem takoj: France je doma in igra na citre.

Čudno je, da se mi ni mudilo; počakal sem, da se strune utihnijo in da je pesem izvenela. Takrat mi je bilo tako težko pri sreu, da enakega trenutka ne pomnim v svojem življenju.

Opogumil sem se, korakal naprej — in stopil pred njega. Odložil je bil ravno citre in prizgal cigareto.

"France, Bog te živi!" — tako sem ga pozdravil. "Kdo je? Tega glasu ne poznam, ta ni iz naše vasi." "Res ni iz vasi, ampak tisti je, ki si mu iz Gradeca pisal." Takoj sva se spoznala.

Hotel mi je prinesiti stol iz hiše. Pa sem mu zabranil; saj bi bil kmalu padel, ker se je premalo poprijel za mizo.

"Pri miru bodi in zacitraj in le za poj!" "O, citral bom, pel pa ne bom." "Zakaj ne?" "Zato, ker ne morem." "Saj si včasih tako lepo pel." "Sem. Zdaj pa ne morem, ali pa nočem. Naj pojejo drugi, jaz bom citral, pel bom pa v sreču z njimi."

"No, pa kaj zacitraj!" In citre so zapele: En hribček bom kupil, bom trte sadil. — Ko je končal, se je zasunjal.

Jaz sem ga vprašal: "France, zakaj se smeješ?" Pa mi je odgovoril: "Zakaj se ne bi? Hribčka ne bom kupil in trte ne bom sadil, saj se je še domača posušila."

Molčal sem. "France, še eno zaigraj!" "Bom." Strune so zapele: Lepa naša domovina...

Ko sem čul prve akorde, sem dejal: "France, vsaj to pesem mi zapoj, saj jo znaš." In začel je: Lepa naša domovina...

Prstje so se mu tresli in njegov glas tudi. Komaj je končal prve besede, je počila struna.

France je prenehal, položil je roke na citre in glavo na roke. Nastal je trenutek, ki ga ne pozabim. Njegov obraz je bil blede in glava kot mrtvaška, z globinami.

Nebo ve, kaj je takrat čutilo njegovo sree. Videl sem, da je najbolje, da grem. Hotel sem mu že podati roko in se posloviti, pa me ni pustil — še nekaj težkoga je bilo v njegovi duši.

Naposled je prišlo na dan. "Nekaj bi vas prosil." "Kaj pa?" "Misil sem, da bo prosil podporo, pomoči za svojo mater ali bogve kaj. Dal bi mu bil vsega.

Rekel pa je tako-le: "Sinoči so bili pri meni fantje, pa so mi rekli, naj jim kaj zacitram. Jaz sem citral, oni so peli. Citral sem — pa sta se mi utrgali dve struni, danes pa še tretja, kot ste slišali sami. Zdaj skoro ne morem več igrati. Vi greste v mesto, prinesite mi, prosim, strun. Bom plačal, saj imam pokojnino."

"Ne boš plačal, prinesem ali pošljem. Ti si že plačal, ko si dal svoje oči." Nato smo molčali vsi trije: on, jaz in citre.

Nastal je mrak. S polja se je vračala njegova mati. Videl sem jo oddaleč in sklenil, da grem. Bal sem se sestanka vseh treh.

"France, strune dobiš, igray pa, kolikor ti moreš." "Bom." Odšel sem — in žalost je šla pred menoj in za menoj. Še nebo se je zagnilo v črno tkanino.

Na klancu sem se še enkrat ozrl nazaj v ravan. Tedaj sem zaslišal še zadnji akord pesmi: Le enkrat bi videl... Ne vem, kaj mi je zastavilo pot.

Kot se je naslonil slepec na svoje citre, tako sem se naslonil jaz na svojo popotno palico — in se zamislil... Le poj o zelenem hribčku in o lepi naši domovini, a videl jih ne boš več. Jokal ne boš več, kadar boš jemal slovo. In tudi, ko boš umiral, ti zadnja solza ne bo potekla iz oči... Ob tej misli je počila struna tudi v meni in zaplakal sem v sreču.

Svet, ki praviš, da si pravičen, ali naj ti prinesemo v dar najdražje, kar imamo: vse svetle, lepe in blage, odkripte in zlate oči naše mladosti, da jih pokrije tema, brezkončna noč?

Ko sem to pomislil, je bil blede in žalosten tudi moj obraz, moje oko pa je bilo suho. Pravijo, da je takrat človeška bolest največja, ko se celo solze posušijo.

Karl Kautsky za neodvisnost naroda.

Pod Kavkazom ima povprečno majhen četrtilijona duš broječ narod Gruzincev svojo neodvisno samostojno državo. Gruzinci so poljedelski narod brez industrije in z malo obrtnostjo. Narod si svoje potrebščine izdeluje navadno doma. Edino veleprodajetje so tam rudniki mangana, katerega razpošiljajo po vsem svetu in ki donosa državi znatne dohodke.

Vlyda države je v socialno demokratičnih (manjševističnih) rokah. Ti so pozvali pred nekaj meseci v deželo znanega nemškega marxističnega teoretika Karla Kautskega, ki študira tamonjše razmere in pomaga gruzinski sodrugom s svetovanjem pri organizaciji mlade države. Dasi ima ta mala republika socialistično vladno in jo boljševiki venomer preplavljajo z gesli o samoodločbi narodov, pričakuje gruzinsko ljudstvo na spomlad boljševiškega napada.

Gruzinci se ne mislijo prostovoljno vdati svojim napadaleem in se pripravljajo na obrambo. Berlinski "Vorwaerts" prinaša te dni poročilo o tem in obenem oklie Karla Kautskega na gruzinski narod, Kautsky pozivlja Gruzince na obrambo njih svobode ter neodvisnosti in med drugim pravi:

"Vaša politika je bila doslej neprestana težnja po miru. Krog vas pa neprestano švigajo plameni vojne, ki grozi sedaj zaresči tudi vašo deželo. Vsak trenutek se lahko zgodi, da boste morali brantni neodvisnost svoje države z orožjem v roki. Nepotrebno bi vam bilo pripovedovati, da ste pripravljani na vse žrtve in da se ne ustrašite ničesar, kar bi zavarovalo vašo državo, pred sovražnikovim napadom. Vi ne marate vojne. Vi veste, kakšna neprecenljiva dobrota je mir. Vi veste, da sta vaše težavno stališče povzročila le vojna in revolucija.

Vrhunec največje predrznosti in nesramnosti je, ako ljudje, ki slabšajo s svojo vojno politiko gospodarske zmožnosti vaše države, delajo iz v ašega trpljenja zanjko ter vas nagovarjajo, da boste mogli z vojno in novo revolucijo kar naenkrat izboljšati stanje vaše države in da se boste mogli s hitro izvedeno revolucijo prebrskbeti z obleko, s stanovanji, kruhom in ostalim. Z drugo nasil-

no revolucijo, bi v resnici izgubili vse ono, kar danes pravzaprav še imate. Zato prokletstvo vsakemu nasilju, ki bi miroljubni Gruzinski prineslo vojno in nasilno revolucijo!

Mir in zopet mir: je vaše geslo. Nikdar pa ne miru za vsako ceno. — Mir, neodvisnost in svoboda je vaš cilj. Nikakega prigovarjanja in vdajanja despotizmu! Avtokratično vladati ali vladati od bora komunistične stranke morate enako zavreči ki enako ogroziti vse, kakor vojna.

Kajti svobodna Gruzinska ne sme nikdar več občutiti pesti tuje nadvlade!"

Kje je moja sestra KATARINA HUDALE, omožena JUNKE? Doma je pri Viniči na Kranjskem. Dne 1. decembra mi je pisala iz Basela, da se 3ga odpelje proti Ameriki, pozneje pa nič več ne vem o nji. Prosim, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve, kje je, da mi naznani njen naslov. — Mrs. Mary Bubash, 5212 Natrona Alley, Pittsburgh Pa. (21-23-3)

FARMA NAPRODAJ. 150 akrov. Okoli 80 akrov oranje zemlje, drugo je pašnik in gozd. Vse ograjeno. Hiša 10 sob, pod hišo velika klet. Velik hlev za 20 glav živine in 3 konje ter še 3 druga poslopja. S farmo se proda 12 krav, 7 telic od enega do dveh let stare, 1 bik, 100 kokoši, vse stroje, 100 bušljev ovs, 50 bušljev krompirja in ajde za seme. Za nadaljna pojasnila pišite na lastnika: Jacob Potočar, R. D. 1, Hartwick, N. Y.

Kje je ANTON KAMNIK? Doma je od Sv. Jurja ob Taboru pri Celju. V Ameriko je odšel pred kakimi 10 leti. Prosim ga, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve o njem, da mi poroča. — Janko Kamnik, Loke pri Zagorju ob Savi, Slovenija, Jugoslavija. (21-22-3)

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Grozdje! Mošt! Grozdje! Mošt! Rdečkasto grško prvovrstno grozdlje (korants) 100 funtov \$14.00. Rdečkasto kalifornijsko, malo, zrnje (korants) 100 funtov \$15.00. Belo kalifornijsko, najboljšje vrste grozdlje (muškate) 100 funtov \$22.00. Belo kalifornijsko, druge vrste grozdlje (muškate) 100 funtov \$21.00. Črno kalifornijsko, najboljšje vrste grozdlje (zinfandel) 100 funtov \$23.00. Črno kalifornijsko, druge vrste grozdlje (zinfandel) 100 funtov \$22.00. Črno kalifornijsko, najboljšje vrste grozdlje (barbera) 100 funtov \$27.00. Črno kalifornijsko, druge vrste grozdlje (barbera) 100 funtov \$25.00. Z vsakim narokom za sto funtov pošljite vnaprej \$5.00. Garantiran MOŠT, iz svežega grozdlja, sod 50 galon \$60.00. Ko naročujete mošt, pošljite vnaprej \$20.00 za vsakih petdeset galon. Rdeče barve ena enca \$1.00, en funt \$1.00.

DALM. CALIFORNIA GRAPE CO. 66 CORTLAND STREET. NEW YORK, N. Y.

Rad bi izvedel za naslov MARIJE MAHLE, podomače Mežnarjeva z Lanšec. Nahaja se nekje v Združenih državah. Za njen naslov bi rad izvedel jaz John Jamnik, podomače Metlar. Ker ne vem za njeno sedanje ime, omenim starega. Če kdo rojak ve za njen naslov, ga vlnudno prosim, da mi ga naznani, za kar mu bom zelo hvaležen, ako bo pa ona sama čitala ta oglas, jo prosim, da se mi oglasi. — John Jamnik, Box 21, Chatham, Mich. (21-22-3)

Iščem svojega strica JANEZA PERUSEK, ki je bival pred leti v San Francisco, Cal. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. Joe Znidaršič, 917 McCandler Ave., Pittsburgh, Pa. (21-23-3)

Dr. Koler SLOVENSKI ZDRAVNIK 633 Penn Ave. Pittsburgh, Pa. Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik specialitet v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravstvu vseh možnih boleznih. Zastrupljenje krvi, vi zdravi s glavnim Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik specialitet v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravstvu vseh možnih boleznih. Zastrupljenje krvi, vi zdravi s glavnim Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik specialitet v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravstvu vseh možnih boleznih. Zastrupljenje krvi, vi zdravi s glavnim

Koroški duhovnik nevarno obstreljen. Lahi določujejo na lastno pest mejo v logaškem okraju.

Dekanijski upravitelj Valentin Limpel je šel v Celovce previdet bolnika in je bil medpotoma obstreljen ter nevarno ranjen.

Ta kratko poročilo pove, v kakih razmerah se nahajajo koroški Slovenci pod avstrijsko upravo. Avstrijska vlada je nesposobna, pa menda tudi brez prave volje, da bi napravila red. Na Koroškem dejansko vlada zloglasni "Heimatsdienst", ki nemoteno hujska in plačuje največje barabe, kar jih nosi zemlja, da sistematično napadajo koroške Slovence, ki so pri plebiscitu glasovali za Jugoslavijo. Tako so na pustno nedeljo razbijali v Št. Janžu v Rožu take najete barabe v dveh slovenskih gostilnah in napravili precej škodo gostilničarjema. Naše gostilničar zahteval, da se mu poravnajo škoda, je eden od razbijalcev dejal: "Plačaja pa naj tisti, ki so nas najeli". Najela sta jih pa nadučitelj Marinčič (renegat) in občinski tajnik Sablatnik v imenu "Heimatsdienst". Kako dolgo bodo še uganjale nemškutarke propalce na Koroškem svoje divje orgije in kako dolgo se bo še pustila nesposobna avstrijska uprava v slovenskem delu Koroške?

Nemčija ima 79 milijard primanjkljaja. Vlada je izjavila pri razpravi o proračunu, da proračun izkazuje 67 milijard mark primanjkljaja. Ker pa je bil tudi ta, s katerim se vladi prepoveduje dajati v dodatnem proračunu za leto 1920, znaten primanjkljaj, znaša primanjkljaj pravzaprav 79 milijard mark. Stroški za medzavezniško komisijo, ki so bili proračunjeni na 20 milijonov, so poskočili na 114 milijonov mark.

LIETNICA UREDNIŠTVA. G. K., St. Louis, Mo. — Omejeno vest smo povzeli po ameriških listih. Podrobnosti nam niso znane.

Grozdje! Mošt! Grozdje! Mošt! Rdečkasto grško prvovrstno grozdlje (korants) 100 funtov \$14.00. Rdečkasto kalifornijsko, malo, zrnje (korants) 100 funtov \$15.00. Belo kalifornijsko, najboljšje vrste grozdlje (muškate) 100 funtov \$22.00. Belo kalifornijsko, druge vrste grozdlje (muškate) 100 funtov \$21.00. Črno kalifornijsko, najboljšje vrste grozdlje (zinfandel) 100 funtov \$23.00. Črno kalifornijsko, druge vrste grozdlje (zinfandel) 100 funtov \$22.00. Črno kalifornijsko, najboljšje vrste grozdlje (barbera) 100 funtov \$27.00. Črno kalifornijsko, druge vrste grozdlje (barbera) 100 funtov \$25.00. Z vsakim narokom za sto funtov pošljite vnaprej \$5.00. Garantiran MOŠT, iz svežega grozdlja, sod 50 galon \$60.00. Ko naročujete mošt, pošljite vnaprej \$20.00 za vsakih petdeset galon. Rdeče barve ena enca \$1.00, en funt \$1.00.

DALM. CALIFORNIA GRAPE CO. 66 CORTLAND STREET. NEW YORK, N. Y.

Naturalizacija. 15

Ni hotel sprejeti nadaljnjih postav za akomodacijo velikih okrajev ljudi, razven če bi se ti ljudje odpovedali pravici zastopstva v zakonodajih — pravici, ki je ranje neprecenljive vrednosti ter strašna le za tirane. Sklicel je skupaj zakonodajna zastopstva na neodvisnih prostorih in oddaljenih od hrabrnih njih javnih zapiskov in izključenem namenu, da se jih izmučel ter napravil volje za njegove namene. Ponovno je razpustil poslanske zbornice, ke so z možko trdnostjo nasprotovale njegovim kršitvam pravice naroda. Dolgo časa po takem razpustu ni hotel dovoliti izvolitve državnih. Vselej tega je bila zakonodajna sila, katere ni mogoče uničiti, vrnje, na narodu v splošnem, da jo izvaja. Država pa je ostala med tem časom izpostavljena vsem nevarnostim invazije od zunaj ter kolvulzij od znotraj. Skušal je preprečiti obljudenje teh držav. V ta namen je nasprotoval postavam za naturalizacijo inozemcev. Ni hotel sprejeti drugih, da se pospeši njih priseljevanje semkar ter uveljavil pogoje za novo pridobivanje ozenilja. Nasprotoval je izvrševanju pravice, ker ni hotel dati privoljenja k postavam za vstanovljenje pravosodnega sode. Sodnike je napravil odvisne edinoe od svoje volje glede trajanja njih službe ter višine njih plače. Uveljavil je celo vrsto novih uradov ter postal semkar cele trope častnikov, da vzmernirajo naš narod ter odjadajo njegov kruh. Vzdržal je med nami v mirnih časih stalne armade, brez privoljenja naših zakonodaj. Napravil je vojaštvo neodvisno ter višje stoeče kot pa civilne oblasti. Zrezal se je z dragimi, da nas podvrže pravosodju, ki je tuje našim napravam in nepriznano od naših postav. Dal je svoje privoljenje za ukrepe domnevne zakonodaje: — Za nastanjenje velikih oddelkov obo-ročene sile med nami; — za zavarovanje slednjih pred vsako kaznijo na katerekolj umore, katere naj bi voljaki izvršili nad prebivalci teh držav; — za odrezanje naše trgovine od vseh delov sveta; — za oropanje prednosti postopanja potom porot; — za naše transportiranje preko morja, da se postopu proti nam glede namizljenih kršitev; — za odpravo prostega sistema angleških postav v neki sosedni provinci, v kateri je ustanovil samovoljno vladno ter povečal njene meje, tako da nudi takoj vzgled in primeren instrument za uvedenje iste absolutne vlade v te kolonije; — Za odpravljenje naših čarterjev, ki razveljavljajo naše najbolj dragocene postave ter izpremenjajo v bistvu oblike naših vlad; — za suspendiranje naših lastnih ustav in izjavjo, da so sumi opremljeni s polnomočjo, da delajo zakone za nas in v kateremkolj slučaju. Odpovedal se je vlnidi tukaj s tem, da nas je proglasil izven svoje protekcije ter vovejal vojno proti nam. Oropal je naša morja, oplenil naše obali, pvožni naša mesta ter uničil življenja naših ljudi. Ob sedanjem času prevaža velike armade tujih plačancev, da zavzajo čelo smrti, uničenja in transtva, ki se je že pričelo vspricho okoliščin okrotosti in perfidnosti, za katero je koma najti primeno v najbolj barbarskih do-bah in ki je popolnoma nevredna načelnika civiliziranega naroda. Zadrževal je naše so-državljanje, jemal jetnike na visokem morju, da nosijo orožje proti lastni deželi, da postanejo rablji svojih prijateljev in bratov ali da padajo sami od njih rok. Zanelil je domačo nastajo med nami ter skušal spraviti nad nas prebivalce naših meja, neusmiljene indijanske divjake, kojih znajo geslo voverjanja splošnog uničenje vseh starosti, spolov in pogojev. V vsakem Stadiju teh zatiranj smo prosili za odponič z najbolj ponižnimi izrazi. Na naše ponižne prošnje pa se je odgovorilo le s ponovnimi krivicami. (Nadaljevanje sledi.)

ZENSKA VOJNA.

Zgodovinski roman. — Francoski spisal Aleksander Dumas.

Za "Glas Naroda" priredil G. P. T. J. J.

(Nadaljevanje.)

— Tri vedra, tri in pol.
— Proklete bom otekel.
— Nekoliko. Če ste previdni ter se domenite z ječarjem...
— No!
— Lahko se domenite z njim.
— Prosim vas, povejte mi, v čem obstaja usluga, katero mi je čar lahko stori?
— Lahko vam da piti olje.
— Torej je olje posebno sredstvo?
— Izvrstno, gospod.
— Ali mislite?
— Jaz govorim iz izkušnje. Jaz sem pil...
— Vi ste pili?
— Oprostite, hotel sem reči, da sem videl piti. Navada govori iz Gaskonec ima za posledico, da včasih napačno izgovarjam besede.
— Vi torej pravite, — je rekel Canolles, ki se kljub resnosti položaja skoro ni mogel vzdržati smeha. — Vi pravite, da ste videli...
— Da, gospod, jaz sem videl človeka, kako je izpil deset vrčev z največjo lahkoto, ker je bila stvar pripravljena z oljem. Ootekel je sicer kot se to vedno zgodi. Z dobrim ognjem pa se je doseglo, da je zopet splahnil. To je bistveno pri drugem delu operacije.
— Razumem, — je rekel Canolles. — Ali je bil gospod mogoče rabelj?
— Ne, ne, — je odvrnil mož ponižno.
— Ali mogoče pomočnik?
— Tudi ne, le radoveden opazovalec.
— In kako se piše gospod?
— Barrabas.
— Zelo lepo ime, staro ime, dobro znano v Svetem pismu.
— Da, v Pasijonu, gospod moj.
— To sem hotel reči, a iz navade se poslužujem drugega izraza.
— Gospod je torej Hugenot? (Francoski protestant.)
— Da, a zelo neveden Hugenot. Ali bi mogli vrjeti, da poznam lek akih tri tisoč verzov iz psalmov?
— Res, to je malo...
— Godba se me je bolj prijela. V moji družini so dosti obežali in sežigali.
— Upam, da ne bo gospoda zadela taka usoda.
— Ne, danes so ljudje bolj strpni. K večjemu me bodo utopili. Barrabas se je zasmeljal.
— Sree Canollesa je poskakovala od veselja. Pridobil je svojega stražnika. Če bo začasni stražnik postal njegov trajni ječar, bo najbrž dobil olje. Sklenil je vsled tega nadaljevati s pogovorom.
— Gospod Barrabas, — je rekel, — ali je določeno, da se kma-lu ločiva, ali pa bom še nadalje imel čast nahajati se v vaši družbi?
— Gospod moj, pri dohodu na otok Saint George bom moral ob-žalovati, da vas zapustim. Imam povelje vrniti se k kompaniji.
— Dobro, vi pripadate kompaniji lokostrelcev?
— Ne, gospod moj, k kompaniji vojakov.
— Katero je sestavil minister?
— Ne, kapitan Chauvignac, ki je imel čast arčitirati vas.
— In vi služite kralju?
— Mislím, da je tako.
— Za vruga, kaj pravite? Vi niste gotovi tega?
— Človek ne more biti gotov nobene stvari na svetu.
— Če ste v dvonih, morate nekaj storiti, da si preskrbite go-tovost.
— Kaj?
— Izpustiti mene.
— To je nemogoče, gospod moj.
— Plačal vam bom za vašo uslugo.
— S čem?
— Z denarjem.
— Gospod nima nobenega denarja.
— Kaj, jaz nimam nobenega denarja?
— Ne.
— Canolles je pričel brskati po žepih.
— Res, — je pričel, moja denarnica je izgnila. Kdo mi je vzel denarnico?
— Jaz, gospod moj, — je rekel Barrabas ter se spoštljivo po-klonil.
— In zakaj?
— Da bi me gospod ne mogel podkupiti.
— Canolles se je z začudenjem ozrl v tega stražnika in ker ni ve-del odgovora na argument je molčal.

Devetnajsto poglavje.

Prišlo se je daniti, ko je dospel voz do vasi, ki je ležala neda-leč od otoka, na katerega so bili namenjeni. Canolles je čutil, kako je voz obstal te pomolil glavo skozi luknjo, ki je bila namenjena za to, da dovaja v notranjost zrak.

Lična vasica, obstoječa iz nekako sto, krog cerkve grupiranih hiš, stoječa na obronku nekoga gruča ter obvladana od gradu na griču, se je dvigala v jutranjem zraku, obsejana od solčnih žarkov. Ob istem trenutku je šel voz po klanec navzgor in kočijaž, ki je sto-pil s svojega sedeža, je šel poleg kočije.

— Prijatelj moj, — je rekel Canolles, — ali ste iz te okolice?
— Da, gospod, jaz sem iz Libourne.
— Potem morate poznati to vas. Kakšna hiša je to? Kake mišne kočie?
— Gospod moj, — je odvrnil kmet, — ta grad je domena Cam-bovih in ta grad pripada gospodi.
— Canolles se je stresel ter pričel izmenjavati barve.
— Gospod moj, — je rekel Barrabas, kojega osem ni usla nobe-na stvar, — Ali ste se mogoče ranili pri odprtini?
— Ne, hvala...
— Canolles pa je nato nadaljeval, obrnjen proti kmetu:
— Čezava last je to posestvo?
— Vikontese de Cambes.
— Mlade udove?
— Zelo lepe in zelo bogate.
— In vsled tega obdane od čestilcev?
— Seveda, lepa udova in lepo premoženje... Ne manjka snu-bačev?
— Dobrega sloveza?

— Da, a besna za gospoda princea.
— Res, mislim, da sem to slišal.
— Hudič, gospod moj, prav hudič.
— Angelj, — je mrmral Canolles, ki je pričel obozevati, kadar-koli se je spomnil Claire. — Angelj.
— Nato pa je glasno dostavil:
— Ali stanuje kedaj tukaj?
— Redkokedaj, gospod moj, a ona se je dolgo mudila tukaj. Njen mož jo je pustil tukaj in čeli čas, ko je bivala v gradu, je bila blagoslov za okolice. Sedaj pa je pri gospodu princeu, kot pripove-dujejo.
— Voz je dospel na vrh klanca ter bi moral odpeljati navzdol. Voz-nik je prošil z znamenjem roke, če sme zopet sestiti na kozlja. Canol-les se je bal vzdigniti sum z nadaljevanjem vprašanj ter potegnul gla-vo nazaj, dočim je pričel voz voziti po klanec navzdol.
— Po kratki četrt uri, tekem, katere je bil Canolles zastopljen v svoje misli, se je voz ustavil.
— Ali smo se ustavili, da zajutrkujejo? — je vprašal Ca-nolles.
— Ustavili smo se takaj za vedno, gospod moj, kajti na lieu me-sta smo. Tam je otok in treba nam je le še preko reke.
— Res, — je mrmral Canolles, — Tako bližji in tako daleč.
— Gospod moj, prihajajo nam nasproti, — je rekel Barrabas. — Pripravite se na sprejem.

Izjemno stanje.

„Naprej“ piše:
Vlada je izdala izjemno nare-dbo, s katero hoče preprečiti proti-dravno akcijo, ki so jo baje na-meravali izvesti komunisti. Bel-grajska vlada je s svojega stali-šča opravičena in kot reprezentan-tinja meščanske družbe v Jugosla-viji celo dolžna to storiti, če je material, ki ga navaja, resničen, ker bi sicer bila nezmožna, da vla-da novo državo v interesu tistih slojev, ki ji izrekajo zaupanje. — Naravno pa je, da se sklicuje vla-da na edinstvenost države, proti kateri se ni izrekla niti ena stran-ka v konstituenti, niti ne komu-nisti, proti katerim je naperjena najnovejša naredba z vsemi znaki izjemnega stanja.

Ker so se vse stranke izrekle za edinstvenost države, je torej ja-sno, da v tem pogledu ni nikakr-šne tako silne agitacije ali možno-sti, da bi mogla z uspehom raču-nati s kakršnokoli akcijo. Ne-dvomno je tudi, da bi stranke, ali pa sploh državljani, ki poznajo kulturni in gospodarski položaj v tej državi, mislili na državljansko vojno. Razmere, ki vladajo pri nas, so prav posebne, take, kakar-šnih nima v najhmem seveda, po svetovni vojni nobena država. — Konglomerat različnih mentalitet običajev in vajenih prej povsem različnih razmer se nahaja sedaj v eni državi. Vso to zmes je treba preoblikovati in preorganizirati, preden se spravi ves organizem v normalni tek razvoja. In velik be-

[dak bi bil, kdor bi mislil, da se kaj doseže z državljsko vojno, zakaj z njo bi v tej državi le pos-derjali reakcije in kvečjemu se to, da bi dele te države popolnoma podjarmili tisti svetovni kapitali-sti ententnih ali pa srednje-ev-ropskih držav, ki hočejo vprizori-titi pri nas državljansko vojno, če material, ki ga navaja, resničen, je to res, s čemer utemeljujejo svojo naredbu proti komunistom, in bi nas potem še bolj odirali ka-kor nas dosedaj.

V naredbi, ki jo je sicer s stali-šča sedanje vlade bilo pričakova-ti, je pa najznačilnejša določba, ki pravi, da je o naredbi pisati ali govoriti le tako, da se ne zmanj-ša njen pomen. Kaj to pomeni? Ali misli vlada, da je nezmojlji-va? Ali misli vlada, da drugi dr-žavljanj ničesar ne vedo, kako naj se eventualno nastopa proti ljudem, ki bi hoteli v kateremkoli oziru škodovati državljanom? — Tega ne razumemo. Ali misli vla-da, da utegne z novimi mučeniki ustvariti svojo popularnost? Ali misli, da doseže s tem, če prepove razpravljanje o svojih naredbah večjo avtoriteto?

Mi ne maramo omalovaževati pomena vladne naredb; to smo dovolj jasno označili zgoraj, toda nespametno se nam zdi, če se spri-čajo tako vznežno koraka vlade na-takne kritiki nagobčnik kakor za-časa španske inkvizicije: zakaj vlada brez sodelovanja javnosti ne bo kos svojemu delu. Že smo omenili, da so vse stranke za edin-

stvenost države, kje so torej tisti, tako silni nasprotniki? Da se pa država ne bo urejevala samo po Pašičevih ali Pribečevičevih nazo-rih, o tem bi je bili ti gospodje in vsa njih okolica že lahko prepri-čeni. Zdi se nam torej, da je po-leg nekakšnega splošnega izjem-nega stanja, ki ga naredba vvoja-politični nagobčnik najmanj pri-merno sredstvo, ki bi pospeševalo misel, proti kateri se ni izjavila nobena stranka. Pašičevi žandaru-ji so seveda zato tukaj, da varu-jejo sistem, ki ga sedaj vodi Pašič Pašič pa ni zato sedaj predsed-nik vlade, da deli nagobčnike-marveč kvečjemu za to, da vlada v demokratični državi z ljudski-mi zastopniki.

Torej proč z nagobčniki!

NAZANILLO.

Rojakom v West Va. se nazna-nja, da jih bo obiskal rojak Josip Cerne, ki je pooblaščen pobirati naročnino za Glas Naroda, vsled česar ga vsem priporočamo, da mu grede na roko.

Uprava GLAS NARODA.

NOVO! NOVO!

ZNIŽANJE CENE
veljavne od 15. marca naprej.

Cene za pristne glasne Columbia gramofone so padle od 15 do 40 odstotkov. Sedaj imate priliko kupiti pri nas gramofon za nizko ceno.

Pišite nam takoj po novi cenik z novimi cenami ter si prihranite precej dolarjev.

Ivan Pajk
24 Main St., Conemaugh, Pa.

ZACIMBE, ŽELIŠČA IN NALJAZNOVSTNEJŠA
DOMAČA ZDRAVILA
katera priporoča msgr. Kneipp

imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik.

MATH. PEZDIR
P. O. Box 772, City Hall Station
New York City

Ne skrbite za delo!

Pojdite v
Nossokoff's International Barber School ter se naučite brivske umetnosti. Tudi v Evropi zahtevajo to delo, če se vrnete tja. Mi imamo Lady Barber Shop, M. NOSSOKOFFS
1202 Penn Avenue Pittsburgh, Pa.

Dospelo je novo suho grozdje.

Muškatel zelo sladke debele jagode, boksa 50 funtov \$11.—
Cipar grozdje največje in najsladkejšje, jagode boksa 50 funtov \$11.50

Malo črno grško grozdje, malo sladko, boksa 50 funt. \$3.—

Pošljite \$3.00 na račun vsake bokse ki jo naročite in pošlali bomo takoj.

Balkan Importing Co.
51 — 53 Cherry St.
New York, N. Y.

V zalogi ga je le še sto iztisov!

Slovensko-Amerikanski Koledar
za leto 1921

40c. s poštnino vred

Naročite sedaj!

NAZANILLO IN PRIPOROČILO

Rojakom v državi Ohio in okoli-lic naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš zastopnik

Mr. MIRKO VIDMAR,
ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda". Rejakom ga toplo priporočamo in jih pro-simo, naj mu grede v vseh ozirih na roko.

Upravništvo "Glas Naroda"

Rad bi izvedel, kje se nahaja mo-ja znanka iz vrniške okolice, ki sva skupaj potovala iz Trsta na parniku "President Grant" meseca novembra lani. Ona je šla v New York, jaz pa v Johnstown, Pa. Če bo čitala ta oglas, naj se oglasi na sledeči naslov: W. Ločan, c/o Glas Na-roda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (12-23-23)

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ Približno odplujejo D NEW YORKA

AQUITANIA	22 marca — Cherbourg
FANNONIA	23 marca — Trst
REGINA	23 marca — Genoa
ARGENTINA	24 marca — Cherbourg
ALBANIA	24 marca — Cherbourg
AMSTERDAM	24 marca — Cherbourg
FINLAND	26 marca — Cherbourg
LA SAVOIE	26 marca — Havre
CHICAGO	26 marca — Cherbourg
PRES. WILSON	2 aprila — Trst
LAFLAND	2 aprila — Havre
LA LORRAINE	2 aprila — Havre
NOORDAM	2 aprila — Cherbourg
LEOPOLDINA	5 aprila — Havre
ARLATIC	6 aprila — Cherbourg
BELVEDERE	7 aprila — Trst
MAURETANIA	7 aprila — Cherbourg
LA TOULAINIE	9 aprila — Cherbourg
KROONLAND	9 aprila — Cherbourg
ROTTERDAM	9 aprila — Cherbourg
AQUITANIA	12 aprila — Cherbourg
ROCHAMBEAU	12 aprila — Havre
FRANCE	14 aprila — Havre
PESARO	14 aprila — Genoa
ZEELAND	16 aprila — Cherbourg
OLYMPIC	20 aprila — Cherbourg
CANOPIC	20 aprila — Genoa
SARONIA	21 aprila — Cherbourg
RYNDAM	23 aprila — Cherbourg
ROUSSILLON	28 aprila — Havre
IMPERATOR	28 aprila — Cherbourg
N. AMSTERDAM	30 aprila — Cherbourg
CHICAGO	30 aprila — Havre
LA LORRAINE	30 aprila — Havre
FINLAND	30 aprila — Cherbourg
AQUITANIA	3 maja — Cherbourg
NOORDAM	7 maja — Cherbourg
LAFAYETTE	7 maja — Havre
LAFLAND	7 maja — Cherbourg
CRETE	11 maja — Genoa
MAURETANIA	12 maja — Cherbourg
OLYMPIC	14 maja — Cherbourg
KROONLAND	14 maja — Cherbourg
ZEELAND	21 maja — Cherbourg
AQUITANIA	24 maja — Cherbourg

Glede cen za vozne listke in vsa druga tolašenja, obrnite se na tvrdka.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York

PREDNO SE GLOČITE

a svojo družino sorodnika al-prijatelja naročiti vozni listek, al-vozlati denar v domovino, da s-za potnik sam kupi, pišite najpr-vo in zanesljivo tvrdko.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York

American & Red Star Lines
DIREKтна VOZnja
NEW YORK = HAMBURG
Veliki in moderni parniki na dva vijaka.

Minnekahda [nov] (samo za 3. razred) 31. marca
Manchuria 14. aprila = **Mongolia** 28. aprila

NEW YORK, GDANSK LIBAVA preko Hamburga Samland - - - 26. marca	NEW YORK, GDANSK LIBAVA preko Hamburga Gothland - - - 4. aprila
---	--

Jak, udano in pripravno potovanje v Čehoslovaško Veliko protora za izprehajanje na krovu. Veliko svetla in dobro zraven jedilnica na promenadnem krovu. Udobne zaprete sobe z dvema, štirimi in šestimi posteljami rezervirane. Za nadaljne informacije in šifkarte se obrnite na 9 BROADWAY, ali na lokalnega agenta. **NEW YORK**

U.S. MAIL STEAMSHIP COMPANY

Naravnost iz New Yorka in Bostona v Italijo V NAPOLI - GENEVO, - PALERMO MESSINO

Velika parnika na dva vijaka:
"POCAHONTAS" odpluje 9. aprila — 19. maja
"PRINCESS MATOIKA" odpluje 21. aprila — 2. junija

Izvanredno udobnosti. — Izborna služba.
Cene v Napoli: za kabine od \$150. naprej. Za tretji razred \$95.00 in \$5.00 vojnega davka.

Potniški oddelek: 45 Broadway, New York. Telefon: Whitehall 1200.
Oddelek za tovare: 120 Broadway, New York. Telefon: Rector 6300.

NOVE COLUMBIA PLOŠČE po 85c.

84288) Mili zvonček, petje	84232) Drummers parade marš.
) Naprej zastave slave.	) Miller daughter of the forest.
84289) Na tujih tleh, petje.	84298) Radecki marš, vojaška.
) Ko bi moj ljubi vedel.	) Oesterreich militair marš.
84285) Še enkrat Te obdamem.	) Grenadier marš, vojaška.
) Nedolžno kca, petje.	84294) Holzhaecherbaum marš.
84246) Hausmajaisterca v teatru.	) Hoch von Dachein marš.
) Spela pečenko jedla, šaljiva.	82117) Steierlieder marš, vojaška.
Nemška vojaška godba.	) Hop, hop, Sehnelpolka
83111) Rosegger marš, vojaška.	84296) Beautiful girl, nojka.
) Aus dem Hochgebirg, valcer	) Sky Rocket Gallop.
84233) Aus dem Hochgebirg, valcer	82184) Auf der Alm, valcer
84234) Aus dem Hochgebirg, valcer	) Pastillen marš, vojaška.

Po dolgem času smo dobili prave nemške plošče, vojaška godba prve vrste, krasni vojaški marsi in valcerji. Dobili smo jih par tisoč. Pravi glasni Columbia gramofoni od \$30.00 do \$375.00. Cenik v vseh jezikih vam pošljemo brezplačno. Ko naročite blago, nam dajte točni expresni naslov, da blago prej dobite. Naročilo in denar (money order) pošljite na:
IVAN PAJK, Columbia Gramofon Dept. 24 Main St., Conemaugh, Pa.

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York
Prijateljni odpluje iz N. Y. parnik na 2 vijaka REGINA D' ITALIA — 29. marca. PESARO — 14. aprila. Isključivo se direktni vozni listki vseh klavnih mest v Jugoslaviji. Brezplačno vino potnikom 3. razreda.

French Line
COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE
V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

LA SAVOIE ..... 26. marca
LA LORRAINE ..... 2. aprila
LEOPOLDINA ..... 2. aprila
ROCHAMBEAU ..... 7. aprila
NARAVNOST DO HAMBURGA
NIAGARA ..... 7. maja
NEW YORK - VIGO - HAVRE.
ROUSSILLON ..... 22. marca

Direktna železniška zveza iz Pariza v vse glavne točke Jugoslavije
Hitri parniki s štirimi in dvema vijaka-ma. Poseben zastopnik Jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu na-kih parnikov v Havru ter jih točno od-premil kamor so namenili.
Parniki Francoske črte so transportirali tekom vojne na tisoče čehoslovakiških vo-lakov brez vse neprivlake

Za šifkarte in cene vorašite v DRUŽINI PISARNI, 19 State St., N. Y. C. all pa pri lokalnih agentih.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

ARGENTINA ..... 21. marca
PRES. WILSON ..... 2. aprila
BELVEDERE ..... 7. aprila

Potom listkov, izvanih za vse vrste v Jugoslaviji in Grčiji.

Razkožne ugodnosti, avtorizirane, drugo-ga in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO
Passenger Department
4 West Street New York

Cunard Line
Parnik
PANNONIA
odpluje 26. marca
v Dubrovnik in Trst

Kabine \$200.00
Tretji razred \$125.00
in \$3.00 vojnega davka.

V vašem mestu je Cunard — Anchor agent. Pojdite k njemu.

ZASTAVE
Kupite in vse družtvo-ne potrebšćine. Garantirano delo in hit-ro. Izdeluje po zmernih cenah vsi rajski

VICTOR NAVINSEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

CENIK KNJIG
katere se dobi pri
Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt St. New York

Poučne knjige.		Ne v Ameriko.	
Hitri računar	.50	Šesti del	1.25
Nemški abecednik	.35		
Nemško-angleški tolmač	.60	Gledališke igre.	
Pravilo dostojnosti	.30	Bevček Andrejček	.50
Slovensko-angleški slo-var, trdo v platno ve-zan	1.50	Zemljevidi.	
Slovensko-nemški slovar (Janežič Bartol)	4.00	Združenih držav	.25
Slovensko-nemški slo-varček	1.00	Celega sveta	.10
Zabavne in razne druge knjige.		Kranjske dežele	.10
Amerika in Amerikan-ci	5.00	Zemljevid Evrope	.30
Knjiga za lahkomišne-ljudi, spisal I. Cankar	1.75	Velika stenska mapa Evrope	2.50
Pet tednov v zrakoplovu	2.00	Zemljevidi: New York, Ill., Kans., Colo., Mont. Pa., Minn., Wis., Wyo., W. Va., Alaska	vsaki po .25
Doli z orožjem	.50	Molitveniki.	
Zbrani spisi Jakob Alešovec		Rajski Glasovi,	
Kako sem se jaz likal.		v platno ovezano	.90
Prvi del	1.25	v usnje vezano	1.80
Drugi del	1.25	v kost vezano	1.70
Tretji del	1.00	Šveta Ura,	
Ljubljanske slike,		v platno vezano	1.00
Četrti in peti del	1.50	v usnje vezano	2.00
		v kost vezano	1.80

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštini nakaznici ali poštini znam-kah. Poština je pri vseh cenah vračunjena.